

"Vill vi ha symbolpolitik?"

I *Chockdoktrinen*, 2008 skrev den kanadensiska författaren **Naomi Klein** att kriser och katastrofer kan utnyttjas för förändringar. Hon exemplifierar med en rad reformer. Chicagouniversitetets ekonomiska fakultet som en politisk idéfabrik med recept åt världens politiker på hur man ska införa och förstärka den fria marknaden, den nyliberala doktrinen i många länder.

Som inspiratör till många av de förändringar som skedde i Irak, Chile, Bolivia med flera länder hänvisar hon till ekonomen och Nobelpristagaren **Milton Friedmans** ekonomiska teorier. Hon beskriver nyliberalismen som den "andra koloniala plundringen". I den första stal man ländernas rikedomar och i den andra statens. Hon brukar i andra sammanhang nämna orkanen Katrina som ödelade stora delar av Louisiana. Samtidigt som befolkningen sörjde sina förstörda hem tog parlamentet beslut om att privatisera hela skolsystemet. Fortfarande flera år senare återstår mycket att göra efter orkanen Katrina, men det privata skolsystemet gick snabbt att införa.

I Sverige har vi haft en utveckling där riskkapitalbolag driver skolor och vårdbolag med betydande vinster.

Just nu pågår en intensiv debatt om skjutningarna och gängkriminaliteten. Skjutningen av två tonårspojkar i Malmö och nyligen i Rågsved, alla avrättningar som skett av unga män. Vi kan läsa och se i teve intervjuer med upprörda grannar, kamrater och anhöriga som kombineras med intervjuer av upprörda oppositionspolitiker som ropar på fler poliser, fler repressiva åtgärder, förändrad lagstiftning med längre straff och sänkt straffmyndighetsålder. Media som älskar att förmedla stora händelser förenas med oppositionen, men av olika skäl.

Den 11/11 uppgav SD att de tänkte rikta ett misstroendevotum

mot justitieminister Morgan Johansson och de fick stöd av både M, KD och L, men inte av C, vilket avvärdade hotet. Just nu känns det som det pågår en tävlan om hur hårt, snabbt och kortsiktigt man vill förändra rättsväsendet och i slutändan samhället. Starka repressiva krafter utnyttjar de allvarliga händelserna för att skapa ett rättssystem som vore otänkbart i andra sammanhang. De röster som höjs för att öka de förebyggande insatserna, öka samverkan mellan viktiga aktörer och skapa fungerande service i de mest utsatta stadsdelarna får inte stort utrymme i debatten. När Stefan Löfven i ett tal lyfte fram just de sociala perspektiven som viktiga faktorer för förståelsen av gängkriminaliteten, blev han hånad och ifrågasatt både av andra partier och av media, särskilt i Aftonbladet, som redan spekulerar i hans avgång

Det tycks som ingen lyssnar på att det inte finns något stöd i forskningen för att hårdare och längre straff är lösningen. Polisen själva har pekat på att det behövs förebyggande insatser och att det inte bara är polisen och hårdare straff som kan bryta gängkriminaliteten, sociala insatser och samverkan med civilsamhället är också viktiga. I spåren av den kris som uppstått med allvarliga skjutningar och sprängningar finns intressen som vill förändra en lagstiftning som inte löser problemen långsiktigt, utan mer handlar om symbolpolitik och några partiledares behov av att profilera sig. Just nu tycks vi befinna oss i en situation där enkla och hårdföra lösningar styr samhällsdebatten samtidigt som frånvaron av forskning och beprövad erfarenhet lyser med sin frånvaro.

Jag ser en risk i att det som nu pågår är avhumanisering av det svenska samhället. Är det ett samhälle vi vill ha?

Claudette Skilving